

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 27 januari 1920 kl. 12 m.

Uttåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 m. m.

I en till bankoutskottet avlåten, den 15 innevarande januari dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen att för sin del antaga i skrivelsen intaget förslag till lag om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen den 12 maj 1897 för Sveriges riksbank.

Fullmäktiges ifrågavarande förslag avser en höjning av avbetalningslånefonden med 3 miljoner kronor från 18 miljoner kronor till 21 miljoner kronor.

Tillika hava fullmäktige, under förutsättning att lag utfärdades i enlighet med förslaget, hemställt, »att nu ifrågavarande ökning av avbetalningslånefonden måtte ske genom överföring av 3 miljoner kronor från räkningen reserverade medel till avbetalningslånefonden.»

I sin berörda skrivelse hava fullmäktige till stöd för framställningen anfört följande:

»I enlighet med beslut vid 1918 och 1919 års lagtima riksdagar har genom av Kungl. Maj:t den 8 februari 1918 och den 8 april 1919 utfärdade lagar i § 13 av lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 vidtagits sådana ändringar, att den däri omförmälda avbetalningslånefonden höjts från förutvarande belopp tolv och en halv miljoner kronor till femton miljoner kronor år 1918 och till aderton miljoner kronor år 1919.

Fullmäktige.

I de framställningar till bankoutskottet, som föranlett dessa ändringar, hava fullmäktige i Sveriges riksbank framhållit, att avbetalningslån beviljades, huvud-

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 3 häft. (Nr 3.)

sakligen åt näringsidkare, befattningshavare, studerande m. fl. i anspråkslösa ekonomiska villkor samt att avbetalningslånefonden därför kunde med fullt fog sägas fylla ett verkligt behov, varjämte anförts, att det skulle vara enligt fullmäktiges mening i hög grad beklagligt, isynnerhet under då rådande ekonomiska förhållanden, om riksbanken nödgades av brist på medel avvisa ansökningar om avbetalningslån, som eljes borde hava beviljats.

Beloppet av utestående avbetalningslån utgjorde den 31 december 1919 17,430,379 kronor 16 öre, vadan av fonden återstodo obegagnade endast 569,620 kronor 84 öre.

Avbetalningslånefonden har således även med sitt senast höjda kapital ånyo blivit i det närmaste till fullo disponerad, så att fonden beräknas inom kort vara uttömd och till följd därav inkommande ansökningar om lån måste vila lång tid i avbidan på till fonden återgående medel.

Då de ekonomiska förhållandena inom landet fortfarande äro sådana, att genom avbetalningslånefonden kan tillgodoses ett till synes alltjämt stegradt allmänt behov, lär det därför vara lämpligt att ytterligare höja fondens kapital, och torde en sådan höjning vara önskvärd även på den grund, att till följd av penningvärdets fall under krigsåren de sökta lånebeloppen varit högre än förut och även härigenom ställts ökade anspråk på fonden.

På grund härav hemställa fullmäktige, att avbetalningslånefonden vidare höjes med 3 miljoner kronor till 21 miljoner kronor, varigenom fonden synes bliva tillräcklig att något år fylla de krav som kunna komma att ställas på densamma.»

Utskottet.

Såsom av fullmäktiges skrivelse framgår, höjdes den i § 13 riksbankslagen omförmälda avbetalningslånefonden senast vid 1919 års lagtima riksdag på förslag av fullmäktige till sitt nuvarande belopp 18 miljoner kronor. Bankoutskottet, som då yttrade sig över förslaget, erinrade i sitt utlåtande, hurusom genom denna fond ett mycket allmänt behov tillgodosåges och ifrågasatte, huruvida icke redan då fonden borde ytterligare något höjas. En dylik åtgärd ansågs emellertid icke vara erforderlig, men uttalade utskottet den mening, att, så snart behov av en dylik ytterligare ökning föreläge, fullmäktige icke skulle underlåta att därom i tid inkomma med framställning. Vad utskottet sålunda anförde lämnades av riksdagen utan erinran.

Nu hava fullmäktige ansett förhållandena vara sådana, att fonden borde ytterligare höjas med 3 miljoner kronor, och synas goda skäl vara anförda till stöd härför. Utskottet anser sig alltså böra tillstyrka fullmäktiges förslag och torde, på sätt fullmäktige hemställt, ökningen böra ske genom överföring av 3 miljoner kronor från räkningen reserverade medel till den ifrågavarande fonden.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande framställning, må besluta

1:o) att för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen den 12 maj
1897 för Sveriges Riksbank.

§ 13.

Från en under riksbankens förvaltning stående särskild fond (avbetalningslånefonden) med ett kapital av *tjuguen* miljoner kronor må riksbanken utlämna lån mot förbindelse till återbetalning på vissa bestämda tider samt mot säkerhet, som i mom. d) ovan sägs.

§ 25.

Över riksbankens behållna årliga vinst äger riksdagen förfoga, dock med iakttagande av vad här nedan i § 26 stadgas.

Till riksbankens vinst skall även räknas den vinst för året, som uppstår för avbetalningslånefonden; dock att, därest i följd av lidna förluster denna fond nedgått under *tjuguen* miljoner kronor, fondens följande årsvinster främst skola användas för dess uppbringande till nyssnämnda belopp.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

2:o) att, under förutsättning av riksdagens bifall till vad under 1:o) här ovan föreslagits, förut omfördälda ökning av avbetalningslånefonden må ske genom överföring av tre miljoner kronor från räkningen reserverade medel till nämnda fond.

Stockholm den 27 januari 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Gustafsson, K. J. A. Wickman, Öhngren, Östberg, Johans-
son* i Friggeråker, *Wigfors, Bondesson* och *Söderbom* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafson* i Örebro, *Borg, Sommelius, Edbom,
Wikström* och *Andersson* i Stockholm.
